

מדוע האות 'א' של 'ויקרא' קטנה?

הקדמה



הרבי הרי"צ סיפר בקשר לפרשתנו, שכאשר הרבי הצמח צדק הגיע לגיל 3 לקח אותו סבו האדמו"ר הזקן לחיידה. כאשר נכנסו ביקש האדמו"ר הזקן מהמלמד ללמוד עם נכדו את הפרשה הראשונה של חומש "ויקרא". לאחר שסיים המלמד ללמד שאל הרבי הצמח צדק את סבו, מדוע המילה ויקרא כתובה בתורה עם א' קטנה? (ויקרא) ענה לו האדמו"ר הזקן: שמו של האדם הראשון כפי שמופיע בתנ"ך כתוב עם א' גדולה – 'אדם' וזאת מכיוון שהאדם הראשון היה מאוד קדוש ומיוחד, הקב"ה בכבודו ובעצמו ברא אותו. עניין זה גרם לו להתגאות ולכן כתוב 'אדם' – עם א' גדולה, לרמז על כך שהוא הרגיש שהוא חשוב ומיוחד יותר מכולם.

בשונה ממנו, כאשר חומש ויקרא פותח בקריאת ה' למשה, שמו כתוב עם א' קטנה – ויקרא. זאת משום שמשה רבינו שהיה צדיק גדול ובעל כישרונות רבים היה ענו מאוד וחשב לעצמו: 'אם השם היה נותן את כל המעלות שלי למישהו אחר, בוודאי הוא היה מנצל אותם טוב יותר ממני'.

שאלה



האדמו"ר הצמח צדק שאל על הא' הקטנה שמתייחסת למשה. מדוע סיפר האדמו"ר הזקן גם על האדם הראשון?

הביאור



האדמו"ר הזקן לא התכוון רק להסביר את הפסוק ששאל אותו 'הצמח צדק', אלא הוא רצה לחנך וללמד אותו הוראה בעבודת ה' הרוחנית מהא' הקטנה של "ויקרא". הוראתו של אדמו"ר הזקן מורכבת משילוב המעלות של האדם הראשון ומשה רבינו. מהאדם הראשון צריך כל יהודי ללמוד שיש להכיר ולדעת את המעלות של עצמו. כפי הפתגם של האדמו"ר הרי"צ: "כשם שצריך לדעת את החסרונות, כך צריך לדעת גם את המעלות שלו". יחד עם זאת צריך לדעת שהמעלות שלנו הם מתנה מאת ה' ללא יגיעה או מאמץ ולכן אין מה להתגאות בהם, משום שה' יכול היה לתת את אותם המעלות למישהו אחר, כפי שאנחנו לומדים ממשה רבינו. ההכרה בחסרונות של עצמנו ("שפלות עצמו") אינה סותרת ושוללת את המעלות שלנו. להיפך, הכרה זו מסייעת לנו לשמור על המעלות כדי לא להגיע לגאווה ובסופו של דבר לחטא. דבר נוסף שרצה האדמו"ר הזקן ללמד את נכדו היא שהאדם הראשון, על אף שנכשל בחטא עץ הדעת, הוא עדיין נכתב עם א' גדולה, כדי לרמז לנו שדרגתו נשארה גבוהה כמו לפי החטא. ידוע שבני ישראל נקראים על שם אדם – "אתם קוראים אדם" כי בכל נשמה וניצוץ מישראל יש חלק מנשמת האדם הראשון, ולכן ניתנו לכל יהודי המעלות של אדם הראשון והיכולת להתנהג באופן ישר למעלה מכל המעשים הלא טובים.

ההוראה לחיים



האדמו"ר הזקן מלמד אותנו שחובה עלינו להכיר במעלות של עצמנו ולנצל את כל הכישרונות לדברים טובים. יחד עם זאת, צריך לשמור על ענווה וביטול, ולא להתגאות במעלות אלו משום שהם ניתנו במתנה מאת ה' יתברך. באמצעות התבטלות זו זכה משה לקירוב וקריאת חיבה של הקב"ה אליו – "ויקרא אל משה". כך נזכה גם אנחנו להתקרב לקב"ה ולקרוב את הגאולה השלימה בקרוב ממש!

לקוטי שיחות, חלק יז, ויקרא א'